

Co wpływa na zadowolenie ludzi z życia?

Aleksandra Mach, Aleksandra Wasiak, Jan Wojtas

Spis treści

1	Wstęp	3
2	Jakie wartości ludzie uznają za najważniejsze w swoim życiu?	3
2.1	Wykresy	3
2.2	Wnioski	7
3	Wykształcenie w zależności od klasy miejscowości	7
3.1	Wyniki	8
3.2	Wybór wykształcenia jako jednej z najważniejszych wartości w zależności od klasy miejscowości	9
3.3	Wnioski	10
4	Zależność zadowolenia z aspektów życia od klasy miejscowości. Analiza na przestrzeni lat.	11
4.1	Zadowolenie z sytuacji w kraju - porównanie roku 2000 i 2015 . . .	12
4.1.1	Wykresy	12
4.1.2	Wnioski	12
4.2	Porównanie średniego dochodu z zadowoleniem z finansów - rok 2015	13
4.2.1	Wykresy	13
4.2.2	Wnioski	14
4.3	Zadowolenie z finansów - porównanie lat 2000 i 2015	15
4.3.1	Wykresy	15
4.3.2	Wnioski	16
4.4	Zadowolenie z miejsca zamieszkania, lata 2000,2015	16
4.4.1	Wykresy	16
4.4.2	Wnioski	17
4.5	Korelacja zadowolenia z wybranymi dziedzin życia - rok 2015 . . .	18
4.5.1	Wykres	18
4.5.2	Wnioski	18

5	Ogólne zadowolenie z życia	19
5.1	Zadowolenie z dotychczasowego życia	19
5.1.1	Wykresy	19
5.1.2	Wnioski	21
5.2	Zadowolenie z aktualnego życia	21
5.2.1	Tabele	21
5.2.2	Wnioski	23
5.3	Pragnienie życia	24
5.3.1	Wykresy	24
5.3.2	Wnioski	24
6	Podsumowanie	25

1 Wstęp

Celem projektu było przeanalizowanie ogólnodostępnych danych z diagnozy społecznej przeprowadzanej w Polsce w latach 2000-2015. Jest to badanie, które, za pomocą dwóch kwestionariuszy - dotyczących gospodarstw domowych oraz indywidualnych respondentów, ma za zadanie sprawdzić różne aspekty życia naszego społeczeństwa. Pytania są bardzo zróżnicowane, poruszają tematy związane m.in. ze sprawami ekonomicznymi (praca, zarobki, kredyty, oszczędności), zdrowiem, wykształceniem, poglądami politycznymi, udziałem ludzi w życiu publicznym oraz poziomem zadowolenia ludzi ze swojego życia. W naszym projekcie postanowiliśmy skupić się na tym ostatnim zagadnieniu. Wybraliśmy pytania dotyczące wartości, które ludzie uważają za najważniejsze w swoim życiu, rzeczy, z których są oni najbardziej zadowoleni i, ogólnie, tych, które oceniają stopień ich zadowolenia. Pytania te przeanalizowaliśmy na przestrzeni lat oraz sprawdzaliśmy zależności, które zachodzą pomiędzy poziomem szczęścia a czynnikami takimi jak płeć, wiek, zarobki, wykształcenie, a szczególnie postanowiliśmy skupić się na 5 klasach miejscowości i ocenić, w jakim stopniu wielkość miasta, w którym mieszkamy może wpływać na nasze życie. Do analizy wykorzystaliśmy dane z roku 2000, 2007 oraz 2015.

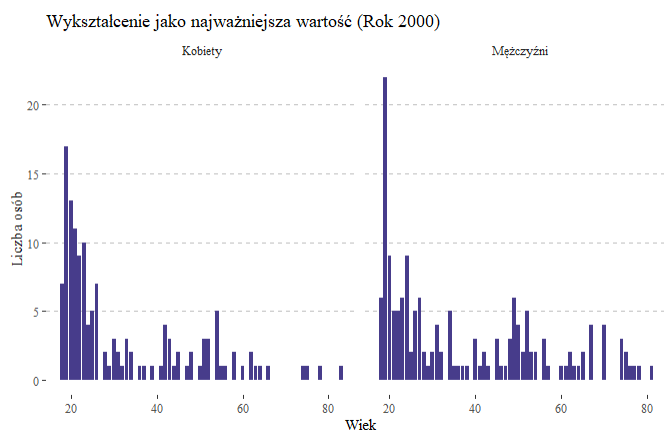
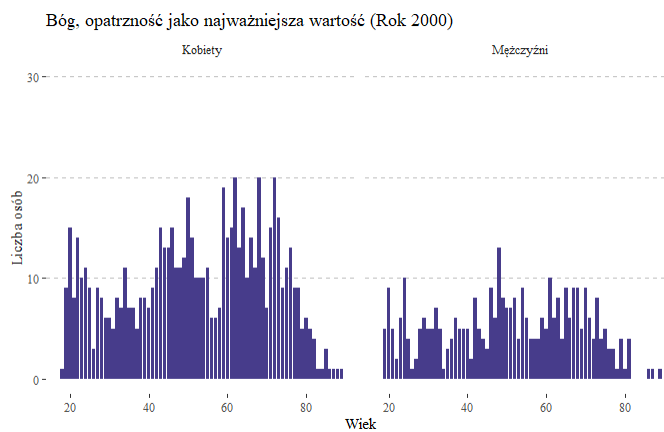
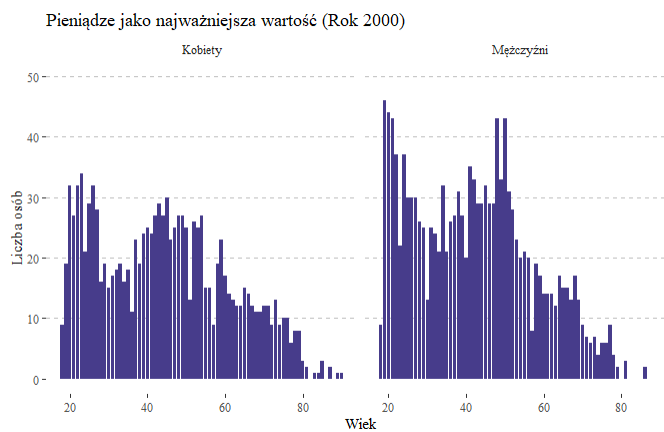
2 Jakie wartości ludzie uznają za najważniejsze w swoim życiu?

2.1 Wykresy

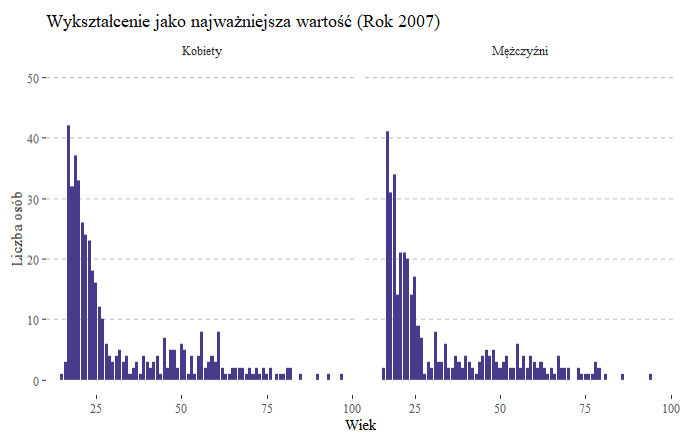
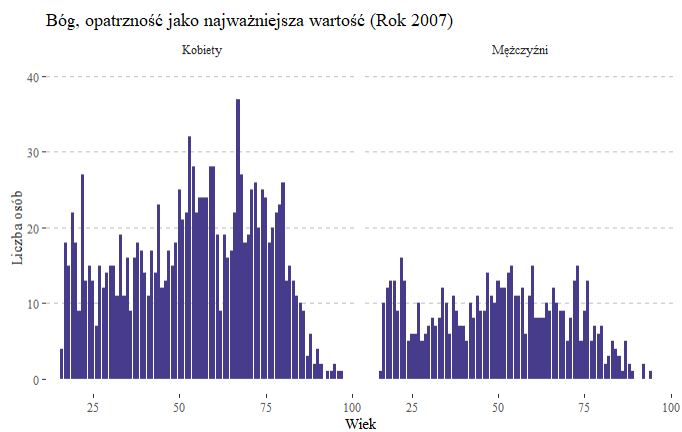
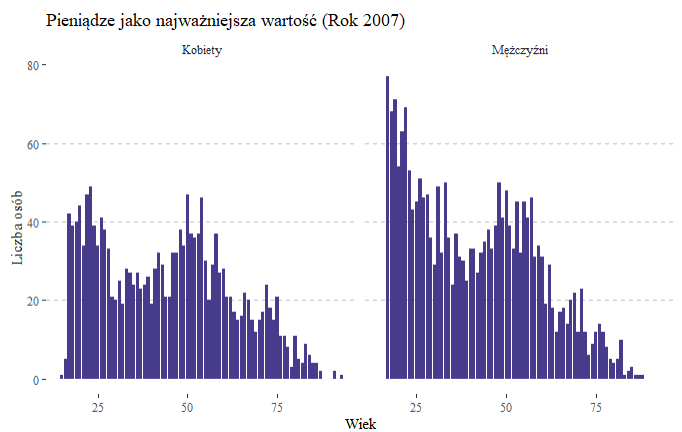
Pytanie 2 w kwestionariuszu dotyczyło wskazania maksymalnie trzech wartości, które ludzie uznają za warunek udanego, szczęśliwego życia. Spośród 13 możliwych do wybrania, najbardziej nas zainteresowały: pieniądze, opatrność i Bóg, wykształcenie. Zależności od wieku z podziałem na płeć zostały przedstawione na poniższych wykresach:

Co wpływa na zadowolenie ludzi z życia?

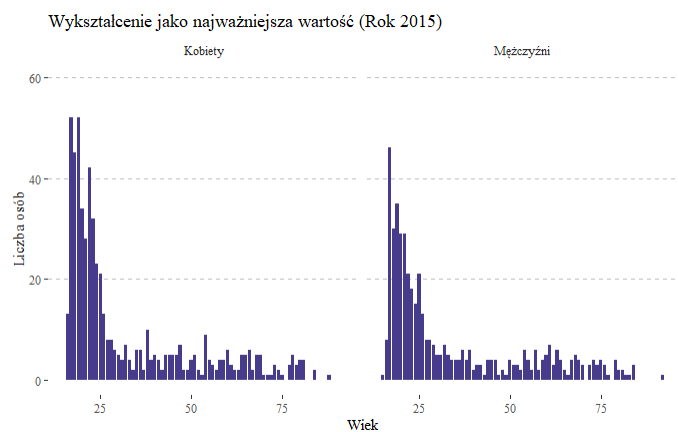
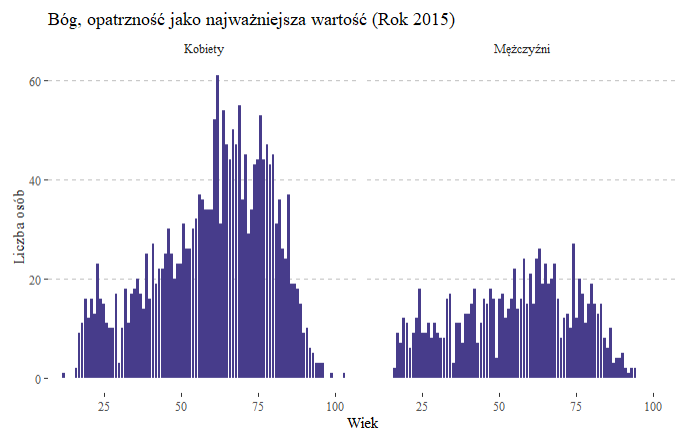
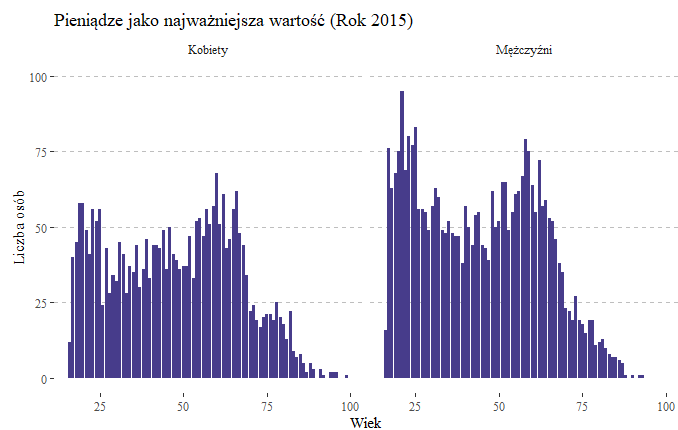
1. Rok 2000

2. Rok 2007

3. Rok 2015

2.2 Wnioski

- Różnice między płciami widać przy wyborze jako najważniejszych wartości pieniędzy oraz opatrności i Boga. We wszystkich analizowanych latach mężczyźni częściej wybierają pieniądze, natomiast kobiety - Boga. Rozkład wyboru wykształcenia jest bardzo podobny w przypadku obu płci.
- Spośród badanych wartości najrzadziej wybieraną jest wykształcenie, w tym przypadku widać także bardzo duże zróżnicowanie pod względem wieku - zdecydowaną większość wszystkich zaznaczających wykształcenie stanowią ludzie młodzi (do 25 lat).
- Na przestrzeni lat zmienia się rozkład wyborów opatrności i Boga - wcześniej był on bardziej wyrównany po względem wieku ankietowanych, natomiast już w 2015 widać, że to jednak ludzie starsi częściej wybierają tę wartość.
- W każdym roku w przypadku pieniędzy wyróżniają się dwie grupy wiekowe, które najczęściej je wybierają, tzn. 20-25 lat oraz druga, która zdaje się wciąż rozszerzać 45-60 lat, jednak w 2015 roku różnice pomiędzy wiekiem są mniejsze niż we wcześniejszych latach.

3 Wykształcenie w zależności od klasy miejscowości

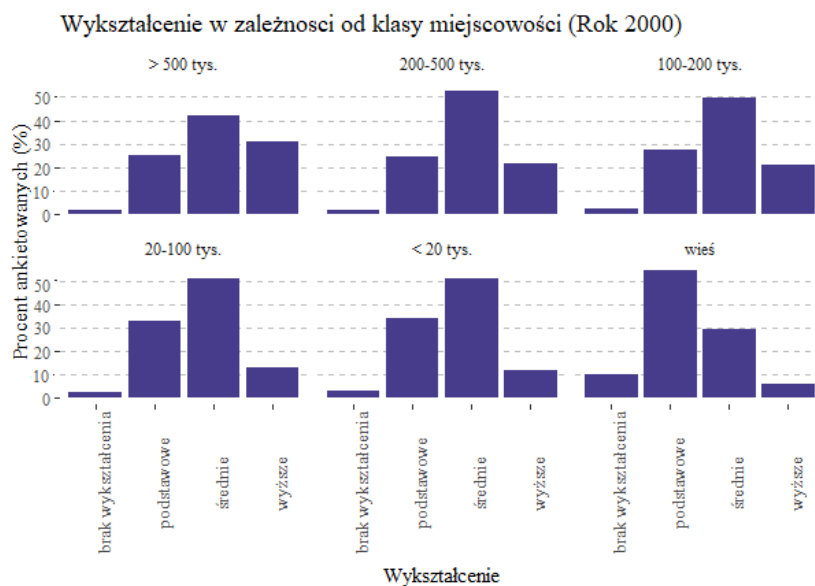
Postanowiliśmy sprawdzić, jak rozkłada się wykształcenie społeczeństwa w poszczególnych klasach miejscowości. W kwestionariuszu mieliśmy wyróżnionych sześć klas miejscowości: miasto powyżej 500 tys. mieszkańców, 200-500 tys., 100-200 tys., 20-100 tys., mniej niż 20 tys. oraz wieś. Natomiast możliwe wykształcenie to: wyższe, średnie, gimnazjum, podstawowe lub brak wykształcenia, przy czym w roku 2000 nie było jeszcze do wyboru gimnazjum, ponieważ zaczęły one funkcjonować w Polsce dopiero od 1999 roku.

Dodatkowo, sprawdziliśmy także jak często ludzie wybierają wykształcenie jako najważniejszą wartość (pytanie analizowane w poprzednim rozdziale) w zależności od klasy miejscowości.

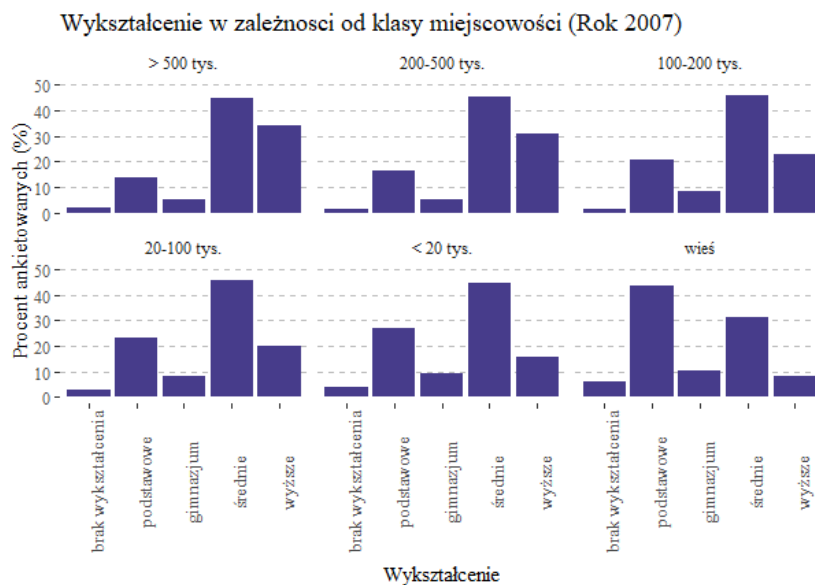
Ze względu na różnice w liczbie ankietowanych w poszczególnych klasach miejscowości, na wykresach (w tym i w kolejnych rozdziałach) pokazaliśmy odsetek odpowiedzi w danej klasie, a nie ich liczbę.

3.1 Wyniki

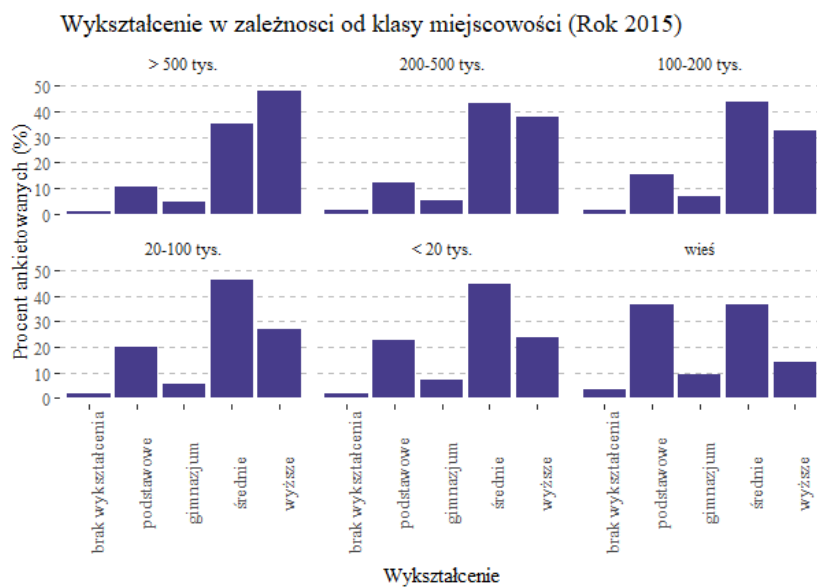
1. Rok 2000

2. Rok 2007

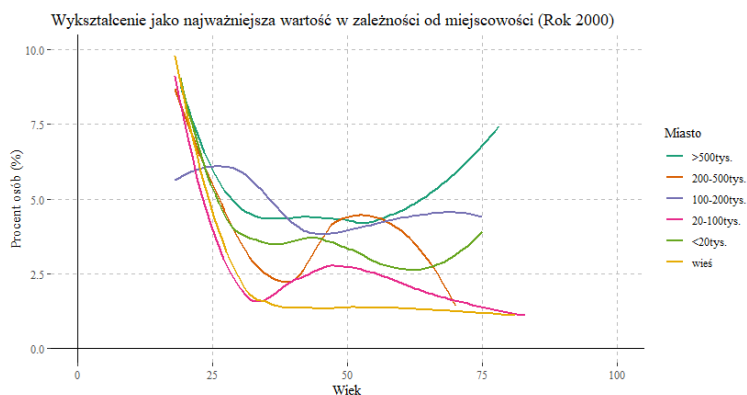
3. Rok 2015

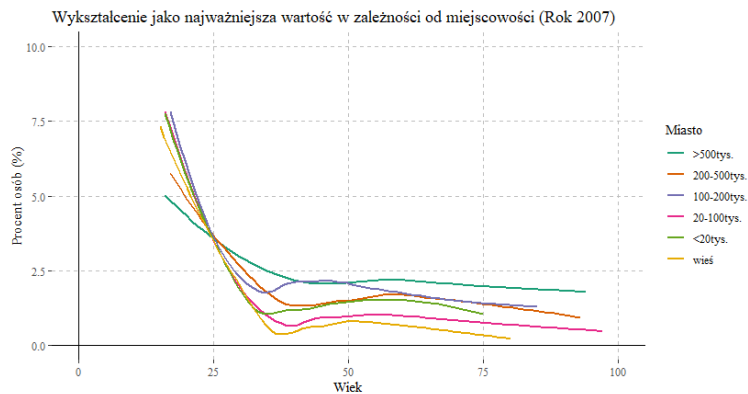
3.2 Wybór wykształcenia jako jednej z najważniejszych wartości w zależności od klasy miejscowości

Poniższe wykresy przedstawiają zależność między wiekiem a liczbą osób, które wybierały wykształcenie jako jedną z najważniejszych wartości w życiu, podobne są do tych z poprzedniego rozdziału, lecz dodatkowo pokazują podział ze względu na klasę miejscowości.

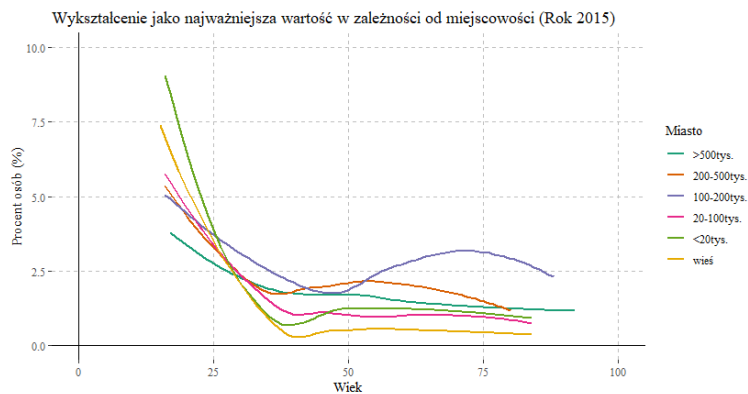
1. Rok 2000

2. Rok 2007

3. Rok 2015

3.3 Wnioski

- Można powiedzieć, że większość ankietowanych ma wykształcenie średnie (liczba osób z wykształceniem średnim jest największa w większości klas miejscowości we wszystkich latach).
- We wsiach w każdym roku najwięcej ankietowanych ma wykształcenie podstawowe.
- Różnice między liczbą osób z wykształceniem średnim a wyższym maleją na przestrzeni lat, dodatkowo w roku 2015 w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców najwięcej osób miało wykształcenie wyższe.
- Liczba osób bez wykształcenia jest bardzo mała w każdym roku i w każdym rodzaju miasta, lecz najwięcej jest takich osób na wsiach.

- W latach 2007 i 2015, mamy do wyboru także gimnazjum, jednak jest mało osób, które tę opcję wybierają. Więcej zatrzymało się na wykształceniu podstawowym i więcej ukończyło średnie lub wyższe.
- Generalnie, można zaobserwować, że im większe miasto, tym ludzie mają wyższe wykształcenie.
- Zależność pomiędzy klasami miejscowości i wyborem wykształcenia jako jednej z najważniejszych wartości jest ogólnie następująca: im większe jest miasto, tym częściej ludzie wybierają wykształcenie, przy czym największe różnice między tymi klasami widać w roku 2000.
- Jeśli chodzi o zależność od wieku, to mamy najwięcej wyborów u młodych ludzi (do ok. 25 lat), następnie najmniej u ludzi w wieku ok. 30 lat, później liczba ta jest dość ustabilizowana i podobne wykresy obserwujemy dla wszystkich klas miejscowości.
- Podsumowując, im większe miasto, tym jego mieszkańcy uznają wykształcenie za ważniejszą wartość, a co za tym idzie - mają także wyższe wykształcenie.

4 Zależność zadowolenia z aspektów życia od klasy miejscowości. Analiza na przestrzeni lat.

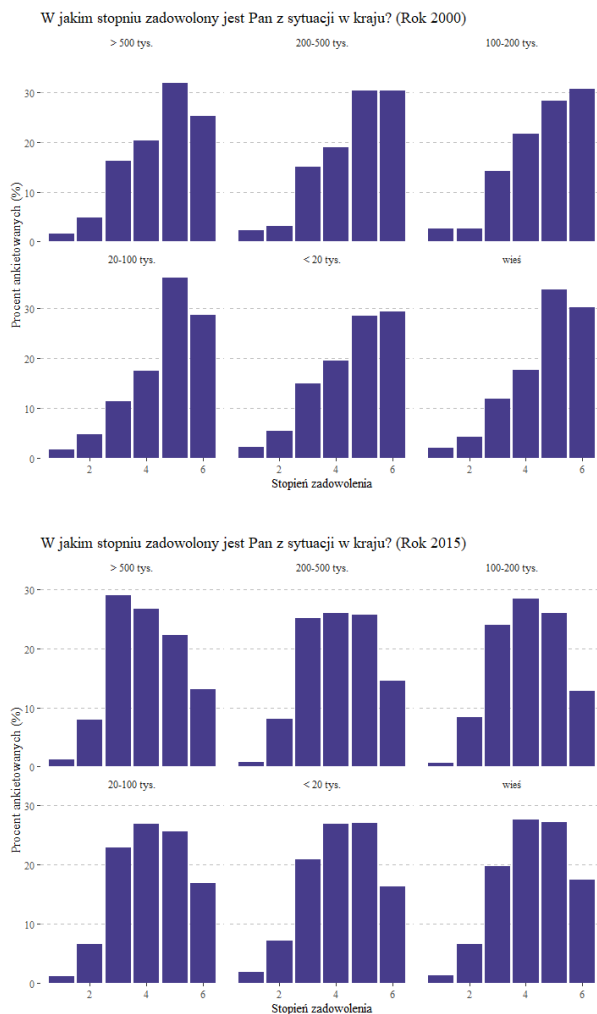
W poniższej sekcji skupiliśmy się na analizie pytania z kwestionariusza indywidualnego, dotyczącego zadowolenia z poszczególnych dziedzin życia. W szczególności, analizowaliśmy te pytania pod kątem klasy miejscowości, z której pochodzą osoby ankietowane.

Większość wykresów z tej sekcji jest podzielona na 6 podwykresów, i każdy z nich reprezentuje inną klasę miejscowości. Na osi OY mierzony jest procent ankietowanych, którzy udzielili odpowiedzi na poszczególne stopnie zadowolenia. Stopnie zadowolenia reprezentowane są na osi OX przez liczby od 1 do 6 i oznaczają one odpowiednio:

- 1 - bardzo zadowolony
- 2 - zadowolony
- 3 - dość zadowolony
- 4 - dość niezadowolony
- 5 - niezadowolony
- 6 - bardzo niezadowolony

4.1 Zadowolenie z sytuacji w kraju - porównanie roku 2000 i 2015

4.1.1 Wykresy

4.1.2 Wnioski

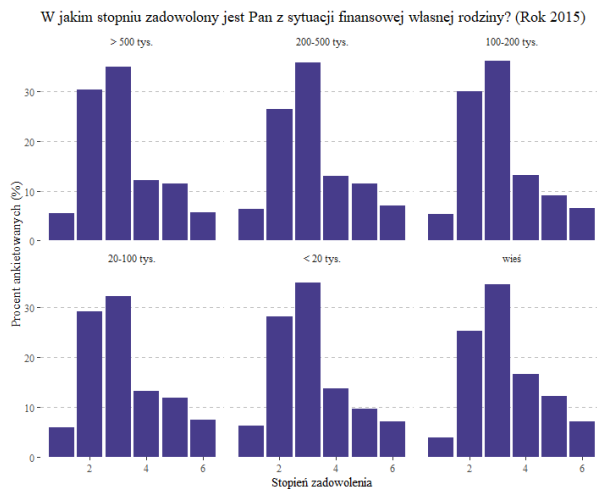
- Rozkład zadowolenia z sytuacji w kraju na przestrzeni 15 lat zmienia się na lepsze. W 2000 roku w każdej z klas miejscowości dominują odpowiedzi 5 - niezadowolony oraz 6 - bardzo niezadowolony. Natomiast w 2015 roku, poza klasą dużych miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 500 tysięcy, zauważamy tendencję do zaznaczania odpowiedzi 4 - dość niezadowolony oraz 5 - niezadowolony.

- Największą zmianę można zaobserwować w klasie miast >500 tys. Wykres zmienia swój kształt z lewostronnie na prawostronnie skośny. Istotnie - w 2000 roku dominują odpowiedzi 5 i 6, zaś w 2015 roku odpowiedzi 3 i 4 i zadowolenie z sytuacji w kraju zauważalnie wzrasta.
- Na przestrzeni lat 2000 - 2015 dochodziło do zmian w parlamencie Rzeczypospolitej Polskiej. W 2007 roku do władzy w Polsce doszła Platforma Obywatelska i do 2015 roku była partią rządzącą. Jak powszechnie wiadomo Platforma cieszyła się największą popularnością w dużych miastach, więc można przypuszczać, iż drastyczna zmiana w zadowoleniu z sytuacji w kraju w miastach o liczbie ludności przekraczającej 500 tys. wynikała właśnie z tego faktu.

4.2 Porównanie średniego dochodu z zadowoleniem z finansów - rok 2015

4.2.1 Wykresy

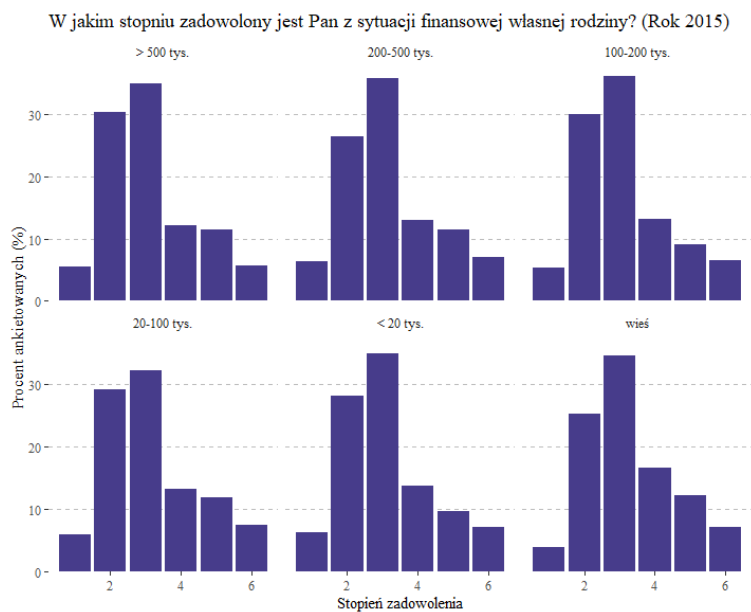
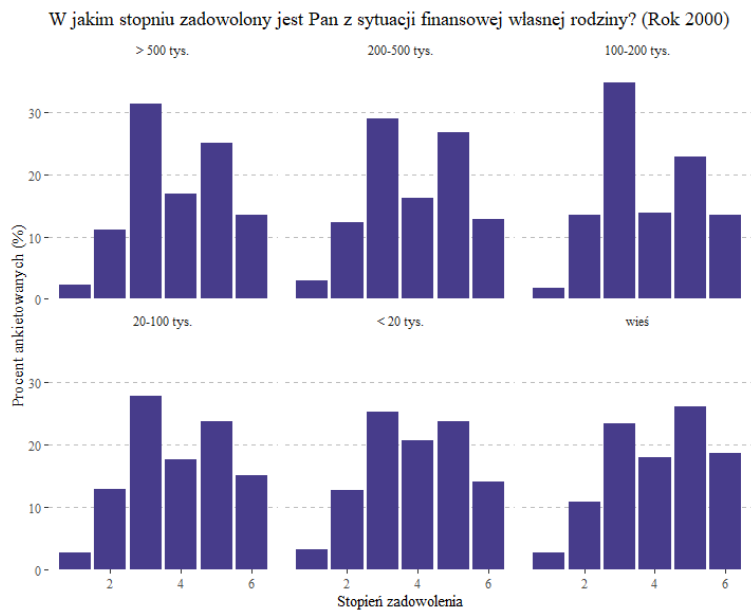

4.2.2 Wnioski

- Średni dochód jest ściśle zależny od wielkości miasta, w którym mieszkamy. Im większe miasto, tym powinniśmy spodziewać się większego dochodu
- Największe różnice w średnim dochodzie między kolejnymi klasami miejscowości zauważamy między: wsią i miastem < 20 tys. oraz miastem 200-500 tys. i miastem > 500 tys.
- Zadowolenie z sytuacji finansowej w każdej klasie miejscowości jest podobne - dominują odpowiedzi 2 - zadowolony i 3 - dość zadowolony.
- Ciekawą obserwacją jest fakt, że pomimo istotnych różnic w wielkości średniego dochodu, w każdej klasie miejscowości jest jednakowe zadowolenie z finansów.

4.3 Zadowolenie z finansów - porównanie lat 2000 i 2015

4.3.1 Wykresy

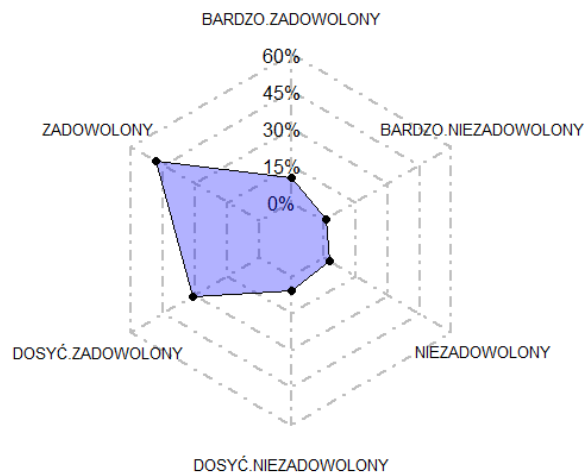

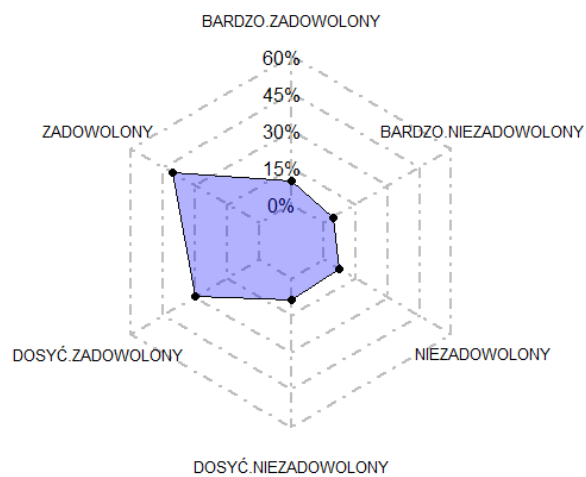
4.3.2 Wnioski

- Wykres z 2000 r. pokazuje ciekawą własność, że w każdej klasie dominują 2, niesąsiadujące ze sobą odpowiedzi: 3 - dość zadowolony i 5 - niezadowolony. Własność jest najbardziej widoczna na wykresie dla miejscowości o liczbie mieszkańców z przedziału 100-200 tys.
- Wykres z 2015 r pokazuje zmianę tendencji - znacząca większość ankietowanych (ponad 60 % w każdej klasie) uznała, iż jest zadowolona lub dość zadowolona z sytuacji finansowej.
- Bazując na zależności między wykresami można pokusić się o stwierdzenie, iż na przestrzeni 15 lat w Polsce doszło do istotnej poprawy gospodarczej oraz rozwinął się proces bogacenia społeczeństwa.

4.4 Zadowolenie z miejsca zamieszkania, lata 2000,2015

4.4.1 Wykresy

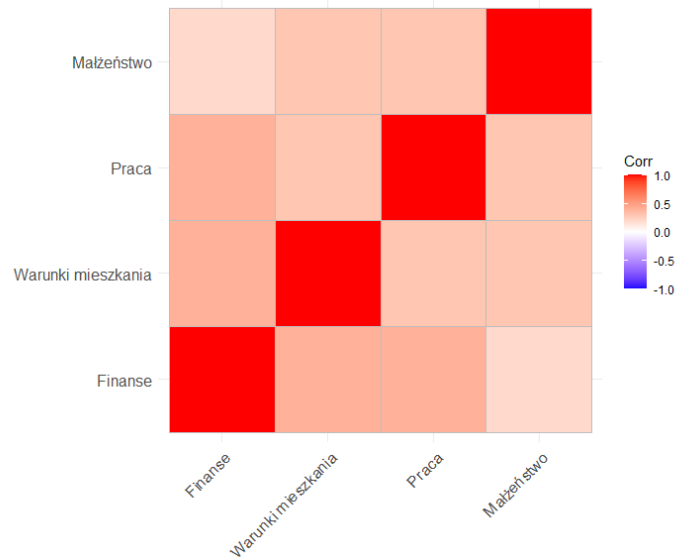

4.4.2 Wnioski

Zarówno w 2000 jak i 2015 roku zadowolenie z miejsca zamieszkania zostało odnotowane na podobnym poziomie. Około 45% ankietowanych uznało, że jest zadowolona z miejsca, w którym żyje, a 30% za tym, że jest dość zadowolona.

4.5 Korelacja zadowolenia z wybranych dziedzin życia - rok 2015

4.5.1 Wykres

4.5.2 Wnioski

- Zauważalna jest istotna, dodatnia korelacja między zadowoleniem z finansów i pracy oraz zadowoleniem z finansów i miejsca zamieszkania. Jest to zgodne z intuicją - jesteśmy bardziej zadowoleni z pracy jeśli dostajemy większe wynagrodzenie. Podobnie, im lepszy jest stan finansowy naszych portfeli, tym jesteśmy w stanie zapewnić sobie dogodniejsze warunki mieszkaniowe.
- Co ciekawe, występuje brak korelacji między zadowoleniem z finansów a zadowoleniem z małżeństwa. Zatem podstawą udanego małżeństwa nie muszą być pieniądze i dobrobyt.

5 Ogólne zadowolenie z życia

Na koniec przeanalizowaliśmy stopień ogólnego zadowolenia z życia na przestrzeni lat. Zwróciliśmy uwagę, na to czy i w jakim stopniu miejsce zamieszkania wpływa na poziom zadowolenia.

5.1 Zadowolenie z dotychczasowego życia

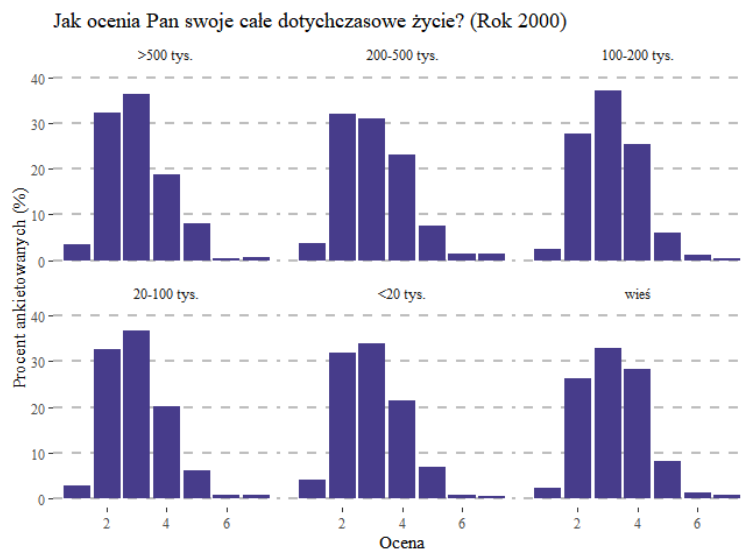
Na pytanie: "Jak ocenia Pan swoje całe dotychczasowe życie, czy mógłby Pan powiedzieć, że było?", respondenci mogli wskazać jedną z siedmiu odpowiedzi:

- 1 - wspaniałe
- 2 - udane
- 3 - dosyć dobre
- 4 - ani dobre, ani złe
- 5 - niezbyt udane
- 6 - nieszczerśliwe
- 7 - okropne.

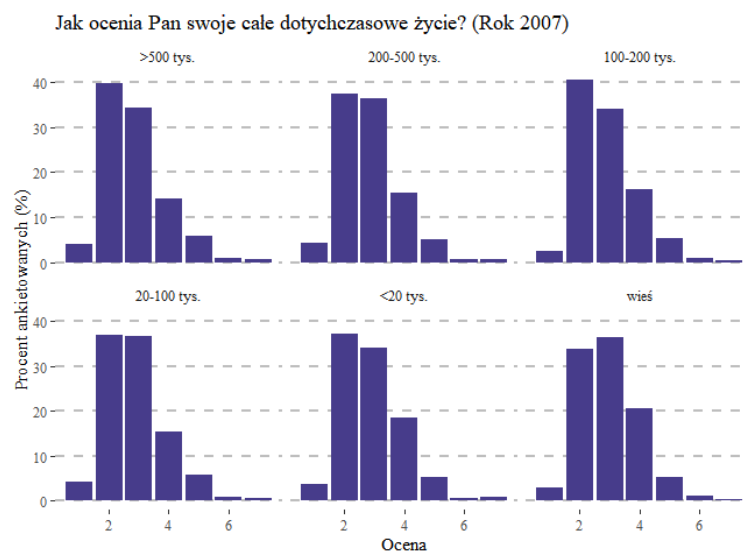
5.1.1 Wykresy

Każdy z trzech poniższych wykresów, dotyczących kolejno roku 2000, 2007 i 2015 został podzielony na 6 sekcji, odpowiadających różnym klasom miejscowości. Dla każdej sekcji na osi poziomej znalazły się oceny od 1 do 7, a na osi pionowej procent ankietowanych, którzy wskazali daną ocenę.

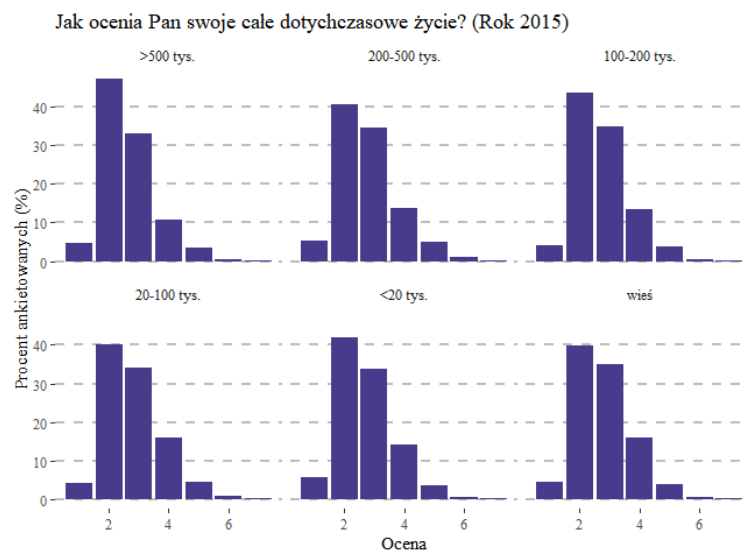
1. Rok 2000

2. Rok 2007

3. Rok 2015

5.1.2 Wnioski

- Zadowolenie z dotychczasowego życia wzrasta z biegiem lat. W 2000 roku we wszystkich klasach miejscowości, poza miastami o liczbie ludności od 200 tys. do 500 tys., najczęściej wskazywaną przez ankietowanych oceną życia było "dosyć dobre". W 2015 roku we wszystkich grupach dominowała odpowiedź "udane".
- Od 2000 do 2015 roku zmieniła się proporcja między odpowiedziami "wspañiale" a "niezbyt udane". W 2000 roku więcej osób wskazywało drugą z tych odpowiedzi, natomiast w 2015 roku znalazły się one na podobnym poziomie.
- Wieś to jedyna klasa miejscowości, dla której w 2000 roku więcej respondentów oceniło swoje życie jako "ani dobre, ani złe" niż jako "udane". Także w 2007 roku jedynie w tej grupie wciąż dominowała odpowiedź "dosyć dobre", podczas gdy w pozostałych grupach była to ocena "udane". Natomiast tylko w miastach o liczbie mieszkańców od 200 tys. do 500 tys. za każdym razem największy procent respondentów oceniał swoje życie jako "udane".
- We wszystkich latach ankietowani najrzadziej oceniali dotychczasowe życie jako "nieszczęśliwe" lub "okropne".
- Choć dynamika zmian między rokiem 2000 a 2015 była różna dla różnych klas miejscowości, to w 2015 roku oceny były zbliżone niezależnie od klasy. Największe zadowolenie w 2015 roku widać jednak w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców.

5.2 Zadowolenie z aktualnego życia

Następnie przeanalizowaliśmy stopień zadowolenia z życia w czasie, w którym przeprowadzana była diagnoza. W 2000 roku ankietowani proszeni byli o wskazanie czy w tych dniach są:

- 1 - bardzo szczęśliwi
- 2 - dosyć szczęśliwi
- 3 - niezbyt szczęśliwi.

Natomiast w 2007 i 2015 roku prócz powyższych odpowiedzi w kwestionariuszu znalazła się odpowiedź: 4 - nieszczęśliwy.

5.2.1 Tabele

Poniższe tabele dotyczą kolejno roku 2000, 2007 i 2015. W kolumnach znajdują się oceny od 1 do 3 - dla roku 2000, oraz od 1 do 4 - dla lat kolejnych, a w wierszach klasy miejscowości. Wartość procentowa w komórce tabeli odpowiada odsetkowi ankietowanych z danej klasy miejscowości, którzy wskazali daną ocenę.

Tabela 1: Rok 2000

Kl. miejsc.	Ocena	1	2	3
>500 tys.		6.85 %	63.15 %	30.00 %
200-500 tys.		6.13 %	58.54 %	35.33 %
100-200 tys.		5.33 %	58.43 %	36.24 %
20-100 tys.		5.68 %	60.10 %	34.22 %
<20 tys.		7.57 %	58.66 %	33.77 %
wieś		3.84 %	56.66 %	39.50 %

Tabela 2: Rok 2007

Kl. miejsc.	Ocena	1	2	3	4
>500 tys.		9.91 %	67.04 %	20.73 %	2.32 %
200-500 tys.		8.44 %	67.68 %	21.97 %	1.91 %
100-200 tys.		7.60 %	67.85 %	21.91 %	2.64 %
20-100 tys.		7.95 %	67.14 %	22.76 %	2.15 %
<20 tys.		8.16 %	66.23 %	22.97 %	2.64 %
wieś		5.86 %	68.42 %	23.60 %	2.12 %

Tabela 3: Rok 2015

Kl. miejsc.	Ocena	1	2	3	4
>500 tys.		11.97 %	72.37 %	14.34 %	1.32 %
200-500 tys.		12.25 %	67.91 %	18.09 %	1.75 %
100-200 tys.		9.59 %	74.32 %	15.52 %	0.57 %
20-100 tys.		9.19 %	71.50 %	17.43 %	1.88 %
<20 tys.		11.60 %	71.69 %	15.50 %	1.21 %
wieś		10.41 %	72.21 %	16.20 %	1.18 %

5.2.2 Wnioski

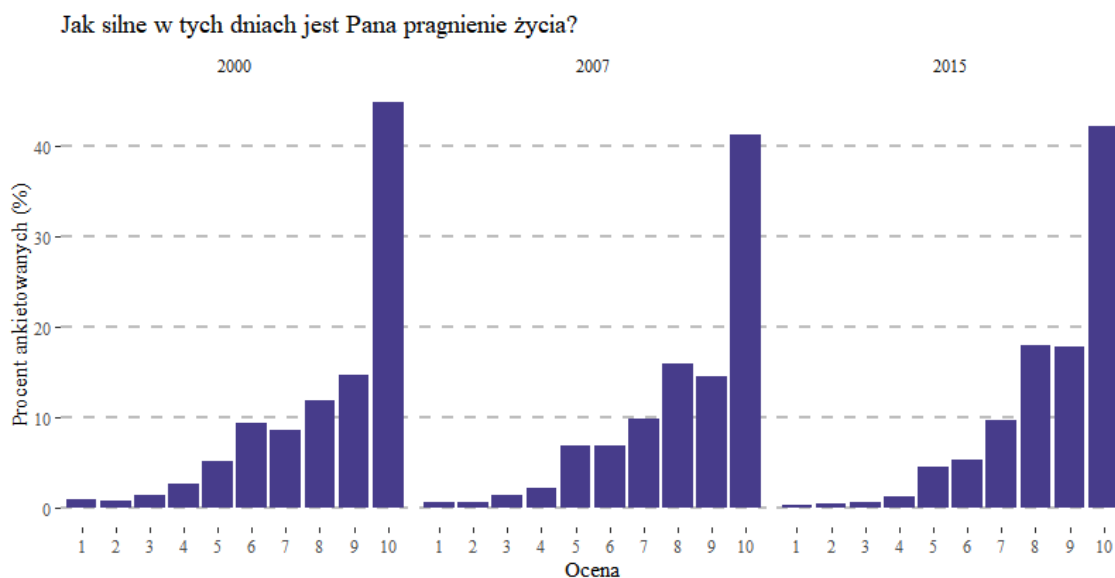
- Na przestrzeni lat można zauważyć wzrost zadowolenia z aktualnego życia.
- Między rokiem 2000 a 2007 nastąpił znaczny spadek w odsetku osób niezbyt szczęśliwych, pojawiła się natomiast dodatkowa kategoria - osoby nieszczęśliwe. Jednak w 2007 roku poziom ankietowanych deklarujących się jako nieszczęśliwi był na poziomie nieprzekraczającym trzech procent. Tendencję spadkową dla odsetka osób wskazujących odpowiedzi negatywne widać także dalej między rokiem 2007 a 2015.
- Ankietowani najczęściej odpowiadali, że są dosyć szczęśliwi, jednak z każdym rokiem ich odsetek rósł.
- W 2000 roku widać znaczące różnice między poszczególnymi grupami. Największy odsetek osób niezbyt szczęśliwych odnotowano na wsiach, a następnie w miastach od 100 tys. do 200 tys. mieszkańców. Jeśli chodzi o osoby bardzo szczęśliwe, to najmniejszy ich procent zamieszkiwał wsie oraz miasta od 100 tys. do 200 tys. mieszkańców. Można więc zauważyć, że w tym roku mieszkańcy wsi oceniali swoje życie najmniej pozytywnie. Najlepiej wypadły miasta powyżej 500 tys. mieszkańców oraz miasta poniżej 20 tys. mieszkańców, wykazując największy udział osób bardzo szczęśliwych i najmniejszy niezbyt szczęśliwych.
- W 2007 poziom zadowolenia był porównywalny dla wszystkich klas miejscowości, można zauważyć jednak pewne bardziej znaczące różnice. Na przykład najmniejszy odsetek osób bardzo szczęśliwych, jak żył na wsiach. Natomiast wśród ankietowanych z miast powyżej 500 tys. mieszkańców, odnotowano najmniejszy udział osób niezbyt szczęśliwych.
- Choć odpowiedzi ankietowanych z 2015 roku nie są aż tak podobne dla poszczególnych klas miejscowości jak w roku 2007, to nie widać w nich także tak wyraźnych tendencji jakie miały miejsce w roku 2000. Na przykład w miastach o liczbie ludności od 200 tys. do 500 tys. większa niż w pozostałych grupach część ankietowanych zadeklarowała się jako bardzo szczęśliwa, ale taka sama sytuacja miała miejsce dla osób niezbyt szczęśliwych. Ogólnie poziom zadowolenia był zbliżony dla wszystkich klas miejscowości.
- Najmniej osób wskazywało odpowiedzi skrajne - w 2000 roku odpowiedź "bardzo szczęśliwy", natomiast w 2007 i 2015 roku odpowiedź "nieszczęśliwy", a następnie "bardzo szczęśliwy".

5.3 Pragnienie życia

Ostatnie pytanie, którym się zajęliśmy dotyczyło aktualnego pragnienia życia. Ankietowani zaznaczali odpowiedzi na skali od 1 - w ogóle nie chce mi się żyć, do 10 - bardzo mocno chce mi się żyć.

5.3.1 Wykresy

Poniższy wykres podzielony został na trzy sekcje odpowiadające, od strony lewej, kolejnym latom: 2000, 2007, 2015. W każdej sekcji na osi poziomej znajduje się ocena od 1 do 10, a na osi pionowej procent ankietowanych, którzy wskazali daną ocenę.

5.3.2 Wnioski

- Na przestrzeni lat nie nastąpiły drastyczne zmiany w chęci życia osób ankietowanych.
- Po 2000 roku spadł procent osób, które wskazały, że bardzo mocno chce im się żyć, choć niezależnie od roku odpowiedź ta znacznie dominowała nad innymi.
- W 2015 roku większy odsetek ankietowanych wykazał chęć życia na poziomie 8 i 9, niż miało to miejsce w poprzednich latach.
- Żadnej z ocen od 1 do 7 nie wskazało więcej niż 10 procent ankietowanych.

- Udział ankietowanych wskazujących oceny od 1 do 6 zmalał na przestrzeni lat.
- W każdym roku widać, że generalnie im wyższa ocena, tym częściej jest wybierana wśród respondentów.

6 Podsumowanie

Analizując odpowiedzi na pytania z kwestionariusza można stwierdzić, że czynniki takie jak miejsce zamieszkania, płeć, wiek, sytuacja w kraju, wykształcenie, praca, czy dochody nie pozostają bez związku, a czasami mają także wpływ na to jak patrzymy na życie. Co więcej, także część zmian, zachodzących z upływem lat, znajduje odzwierciedlenie w podejściu do życia ankietowanych.

Choć każda osoba patrzy na świat inaczej, to jeśli spojrzymy na hierarchię wartości takich jak Bóg, opatrność, wykształcenie i pieniądze, zauważymy wyraźne tendencje. Pieniądze były stawiane wyżej przez mężczyzn, Bóg i opatrność przez kobiety, a wykształcenie przez osoby młode. Można zauważyć, że mimo niezmiennych tendencji do częstszego wskazywania Boga i opatrności przez kobiety, w 2015 roku wzrosła różnica między liczbą starszych i młodszych kobiet wybierających tę wartość.

Zgłębiając dalej temat wykształcenia, zaobserwowaliśmy, że jego poziom w pewnym stopniu zbiegał się ze wskazaniem go jako wartości pozwalającej na udane życie. Generalnie, mieszkańcy większych miast częściej uznawali wykształcenie za wartość najważniejszą w życiu, a jednocześnie odznaczali się wyższym poziomem wykształcenia. Chociaż największy procent ankietowanych posiadał wykształcenie średnie, to widać, że ogólny poziom wykształcenia rósł na przestrzeni lat.

Zadowolenie z życia dotyczy wielu obszarów. Jeśli chodzi o sytuację w kraju, zauważyliśmy poprawę ze znacznego niezadowolenia w 2000 roku, na niezadowolenie umiarkowane w roku 2015. Największą zmianę odnotowano w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców, co jak sądzimy, należy przypisać zmianie partii rządzącej na partię o wysokim poparciu wśród mieszkańców dużych miast.

Wzrost zadowolenia wystąpił również w sferze finansowej. W 2000 roku dominowały osoby dosyć zadowolone i niezadowolone, a po 15 latach większość wykazywała zadowolenie z własnej sytuacji finansowej. Zaskakujący okazał się jednak wniosek na temat roku 2015, iż mimo, że większe miasta charakteryzowały się większymi średnimi dochodami, to nie miało to wpływu na poziom zadowolenia z finansów, który był bardzo zbliżony we wszystkich grupach.

Badanie korelacji zadowolenia z poszczególnych dziedzin życia, pozwoliło na zauważenie silnego związku między zadowoleniem z finansów i pracy, a także z finansów i warunków mieszkalnych, natomiast na brak związku ze szczęściem w małżeństwie.

Ostatnim aspektem było zadowolenie z miejsca zamieszkania, które odnotowano na dosyć wysokim poziomie niezależnie od roku.

Na przestrzeni 15 lat w zadowoleniu z aktualnego jak i z dotychczasowego życia nastąpiły pozytywne zmiany. Wzrósł ogólny poziom zadowolenia, a ponadto różnice między klasami miejscowości odnotowane w 2000 roku, wskazujące m.in. na mniejsze zadowolenie mieszkańców wsi, do roku 2015 zostały zniwelowane.

Interesujący okazał się zatem fakt, iż największy odsetek osób deklarujących, że bardzo chce im się żyć, znalazł się wśród respondentów z 2000 roku, a później nieznacznie zmalał. Zmiana ta jednak, tak jak wszystkie dotyczące poziomu pragnienia życia, nie była drastyczna i choć, biorąc pod uwagę resztę odpowiedzi, da się zauważyć nieznaczny wzrost poziomu pragnienia życia do roku 2015, to można stwierdzić, że był on zbliżony we wszystkich trzech latach.

Podsumowując uzyskane przez nas obserwacje, można wysnuć optymistyczne wnioski. Nie zawsze gorsze warunki w jednej sferze życia rzutują na mniejszy poziom zadowolenia. Co więcej, wraz z rozwojem społeczeństwa widać także poprawę pewnych aspektów życia, a ludzie o różnych poglądach zdają się być coraz bardziej szczęśliwi.

Opracowano na podstawie danych ze strony: <http://www.diagnoza.com/>